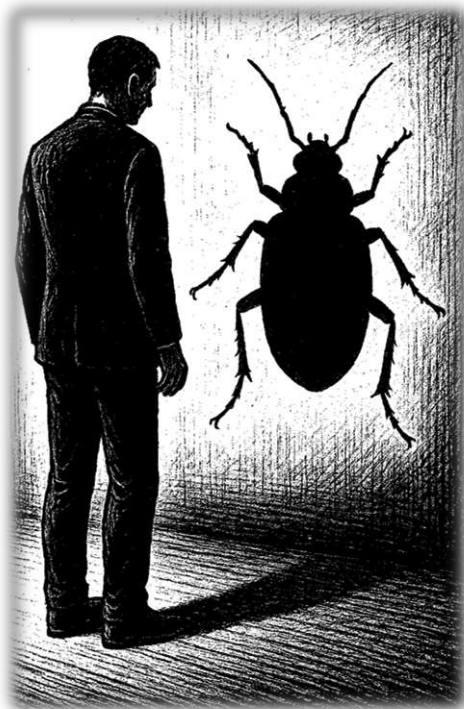


De gedaanteverwisseling

VAN
FRANZ KAFKA



Inhoudsopgave

I.	9
II.	34
III.	61

Over de auteur

Franz Kafka werd op 3 juli 1883 geboren in Praag, dat toen deel uitmaakte van de Oostenrijks-Hongaarse monarchie. Hij groeide op in een Duitstalig joods gezin, in een wereld vol spanningen tussen traditie en moderniteit.

Na zijn rechtenstudie trad Kafka in dienst bij een verzekeringsmaatschappij – een baan die hem weliswaar zekerheid bood, maar tegelijk het symbool werd van zijn innerlijke verscheurdheid. Alleen 's nachts, in de stille uren, vond hij de tijd om te schrijven.

Zijn werk, waaronder *Die Verwandlung* (1915), *Der Prozess* (postuum 1925) en *Das Schloss* (postuum 1926), kenmerkt zich door een unieke vermenging van droom, schuld, bureaucratie en existentiële angst. De wereld van Kafka ademt vervreemding: de mens is overgeleverd aan het onbegrijpelijke.

Kafka overleed op 3 juni 1924 in Kierling bij Wenen, pas veertig jaar oud, aan tuberculose. Pas na zijn dood, dankzij de uitgave van zijn manuscripten door zijn vriend Max Brod, verwierf hij wereldfaam en werd hij een van de invloedrijkste schrijvers van de twintigste eeuw. Vandaag de dag staat zijn naam synoniem voor het gevoel van moderne machteloosheid – het 'kafkaëske'.

Die Verwandlung van Franz Kafka

Die Verwandlung, voor het eerst verschenen in 1915, behoort tot de belangrijkste verhalen uit de wereldliteratuur. In dit korte maar diepgravende verhaal beschrijft Franz Kafka de schokkende gedaanteverwisseling van de handelsreiziger Gregor Samsa, die op een ochtend wakker wordt en zichzelf in een reusachtig insect veranderd aantreft. Wat aanvankelijk als een absurd sprookje aandoet, ontvouwt zich al snel tot een meesterlijke parabel over vervreemding, schuld, eenzaamheid en het verlies van menselijke waardigheid. Kafka schetst niet alleen Gregors lichamelijke verandering, maar vooral de reacties van zijn familie – het zwijgen, de angst, de walging en ten slotte de verdringing. De kracht van dit verhaal schuilt in zijn veelzinnigheid: is Gregors metamorfose een symbool voor ziekte, sociale uitsluiting of een innerlijke ineenstorting? Kafka zelf gaf nooit een antwoord. Juist daardoor blijft het werk open, universeel en tijdloos. Die Verwandlung weerspiegelt de kernvragen van de moderne mens – het gevoel in een rationele, genadeloze wereld zijn plek te verliezen. Meer dan een eeuw na verschijning raakt Kafkas verhaal lezers over de hele wereld nog altijd door zijn beklemmende helderheid en existentiële diepte.

Voorwoord

Toen *Die Verwandlung* in 1915 voor het eerst verscheen, vermoedde waarschijnlijk niemand dat dit korte verhaal zou uitgroeien tot een van de meest gelezen en meest besproken werken uit de wereldliteratuur. Franz Kafka, een Duitstalige schrijver uit Praag, schiep ermee een treffende parabel over de vervreemding van de moderne mens – een verhaal dat tegelijk grotesk, tragisch en diep menselijk is.

Op het eerste gezicht lijkt de gebeurtenis eenvoudig: Gregor Samsa, een doorsnee handelsreiziger, wordt op een ochtend wakker en ontdekt dat hij in een reusachtig insect is veranderd. Maar Kafkas meesterschap schuilt juist in de manier waarop hij het absurde naadloos verweeft met het alledaagse. Geen donderslag, geen bovennatuurlijke verklaring – alleen een nuchtere, bijna ambtelijke beschrijving van een onbegrijpelijke toestand. Juist in die schijnbare zakelijkheid schuilt de werkelijke ontzetting.

Die *Verwandlung* is meer dan een fantastisch verhaal. Het is een spiegel van de menselijke conditie in een wereld waarin plichten, verwachtingen en maatschappelijke rollen vaak zwaarder wegen dan het eigen ik. Gregor Samsa's lichaam mag dan veranderd zijn, zijn gedachten blijven menselijk – en daarin ligt de tragedie: de

onmacht om begrepen te worden, terwijl men vanbinnen nog dezelfde is.

Kafka schreef dit werk in een tijd van diepe persoonlijke en maatschappelijke ontwrichting: aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog, te midden van een verbrokkeld modern Europa. De schrijver zelf, verscheurd tussen beroep, familie en zijn onstuitbare drang om te schrijven, schiep in Gregor Samsa een symbool van zijn eigen innerlijke strijd – het gevoel ‘tot een insect te zijn geworden’, door de wereld miskend. Meer dan een eeuw later is *Die Verwandlung* nog altijd pijnlijk actueel. Elke lezer herkent iets van zichzelf in Gregors lot: de worsteling om identiteit, de hunkering naar erkenning, de angst voor afwijzing.

In deze nieuwe uitgave nodigen wij u uit Kafkas verhaal met nieuwe ogen te lezen – als een werk dat tegelijk nachtmerrie en spiegel is van de moderne ziel.

**DE
GEDAANTEVERWISSELING**

VAN

Franz Kafka

I.

Gregor Samsa werd op een ochtend uit onrustige dromen wakker en ontdekte dat hij in zijn bed veranderd was in een reusachtig ongedierte. Hij lag op zijn rug, die hard en gepantserd aanvoelde, en toen hij zijn hoofd een weinig ophief, zag hij zijn bolronde, bruine buik, door boogvormige ribbels in stukken gedeeld, waarop de deken nog maar net wist te blijven liggen, elk ogenblik gereed om helemaal weg te glijden. Zijn talrijke poten, die in vergelijking met de rest van zijn lichaam erbarmelijk dun waren, bewogen hulpeloos voor zijn ogen heen en weer.

‘Wat is er met me gebeurd?’ dacht hij. Het was geen droom. Zijn kamer, een gewoon mensenvertrek, zij het wat aan de kleine kant, lag stil tussen de vier vertrouwde muren. Boven de tafel, waar de uitgestalde monstercollectie stoffen lag – Samsa was handelsreiziger –, hing de prent die hij kortgeleden uit een geïllustreerd tijdschrift had geknipt en in een keurig verguld lijstje had gedaan. Ze stelde een dame voor die, getooid met een bontmuts en een bontkraag, rechtop zat en een zware bontmof, waarin haar hele onderarm verdween, naar de toeschouwer ophief.

Gregors blik gleed naar het raam. Het grauwe weer – hij hoorde regendruppels tegen de blikken vensterbank slaan – stemde hem diep melancholisch. ‘Wat zou het heerlijk zijn als ik